

ชื่อหัวข้อ

การเปลี่ยนผ่านสีเขียว (Green Transition) ของจีนกับโอกาส ความท้าทาย และ
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อความร่วมมือด้านพลังงานไทย - จีน

ความท้าทายหรือความสำคัญ/เร่งด่วน และความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนนโยบายด้าน
การต่างประเทศ/สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ ของหัวข้อที่เสนอ

การเปลี่ยนผ่านสีเขียวเป็นนโยบายระดับชาติที่ทั้งรัฐบาลไทยและจีน มุ่งขับเคลื่อน เพื่อ
ประโยชน์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ คือการเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตและอุตสาหกรรมให้ลดการพึ่งพาเชื้อ
เพลิงฟอสซิล ด้านสิ่งแวดล้อม คือการแก้ไขปัญหามลพิษ การบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทาง
คาร์บอน และ

การปล่อยคาร์บอนเป็นศูนย์ และด้านความมั่นคง คือการสร้างความยืดหยุ่นทางพลังงานและลด
การพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศซึ่งปัจจุบัน จีนเป็นประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนด้านพลังงานสะอาด
สูงที่สุดในโลก และสามารถพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียวและอุตสาหกรรมคาร์บอนต่ำได้อย่างรวดเร็ว

การกระชับความร่วมมือด้านการเปลี่ยนผ่านสีเขียวและพลังงานสะอาดระหว่างไทยกับจีน
ถือเป็นโอกาสที่ไทยจะสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสีเขียวที่มีต้นทุนต่ำมาเพิ่มสัดส่วนพลังงาน
สะอาด/หมุนเวียนของไทย รวมถึงสามารถขอทุนหรือเงินจากจีนมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาโครงสร้าง
พลังงานสีเขียวของไทย (เช่น smart grid ระบบกักเก็บพลังงานและแบตเตอรี่) นอกจากนี้ ยังเอื้อ
ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย โดยจะได้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตระหว่างทั้งสอง
ประเทศ และนำไปสู่การขยายการลงทุนของวิสาหกิจจีนในไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิต
ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) แผงพลังงานแสงอาทิตย์ แผงวงจรรีเลย์อิเล็กทรอนิกส์ และแบตเตอรี่ลิเธียม เป็นอาทิ

อย่างไรก็ตาม ไทยจำเป็นต้องดำเนินการความร่วมมือดังกล่าวโดยมีทิศทางที่ชัดเจน มีแผนงาน ที่
เป็นระบบ มีข้อกำหนดที่รัดกุม และมีมาตรการรองรับการเปลี่ยนผ่านต่าง ๆ ภายในประเทศที่เพียงพอ
เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความท้าทาย/ปัญหาตามมา เช่น (1) ความเสี่ยงต่อ “การพึ่งพาสีเขียว” (green
dependency) ซึ่งหากไทยเปิดรับและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยใช้เทคโนโลยีและห่วงโซ่อุปทาน
สีเขียวจากจีนอย่างไม่สมดุล ก็อาจต้องพึ่งพาการจัดการเทคโนโลยี วัตถุดิบ หรือห่วงโซ่อุปทานจากจีน
มากขึ้นเป็นลำดับ (2) การลงทุนในอุตสาหกรรมสีเขียวของจีนในไทย แม้จะมีมูลค่าการลงทุนสูง
แต่ก็จำเป็นต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อไทยอย่างแท้จริง เช่น
เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูง ไม่ใช่เพียงแต่ใช้ไทยเป็นฐานประกอบชิ้นส่วนและกระจายสินค้า
ในภูมิภาค และ (3) ไทยอาจได้รับแรงกดดันจากบริบทการแข่งขันเชิงภูมิรัฐศาสตร์/สงครามเทคโนโลยี
รวมถึงมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนของประเทศคู่ค้า เช่น Carbon Border Adjustment
Mechanism (CBAM) ของสหภาพยุโรป หรือมาตรการภาษีของสหรัฐฯ ที่มุ่งเป้าสินค้าที่ผลิตโดยจีน
ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกของไทยโดยรวมด้วย

ในภาวะที่การเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสีเขียวเป็นประเด็น (agenda) ที่สำคัญต่อการพัฒนา
ประเทศของไทย และจีนสามารถเป็นคู่ความร่วมมือที่นำมาทั้งโอกาสและความท้าทายให้ไทยได้
การศึกษาแนวทาง/มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการส่งเสริมความร่วมมือในประเด็นนี้กับจีนสอดคล้อง
กับผลประโยชน์ของประเทศ แผนยุทธศาสตร์แห่งชาติทั้งในด้านความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
และนโยบายต่างประเทศด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล